

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор!
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі члени по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополуночі.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. пл. Домбровського (Хорунчини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламаци неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Росія й Туреччина.

(X) В Царгороді й Софії гостювали останніми днями визначні заступники Росії. В. кн. Миколай Миколаєвич поспішив прямо з сьвяткованя в Шипці до Царгорода і сердечно обнимав ся з султаном та медоточивими словами запевняв его про невинне сьвяткованє в Шипці. Після урядових вістий про гостину в князя мав він лише уснокоїти султана про сьвяткованє в Шипці. Однак при сій нагоді певно не обійшло ся і без політичних розмов. Як приватно звіщають, була там мова про македонські і альбанські ворохобні, а в князь мав в прийві високих турецьких достойників представити султанови вельми критичне положенє в пограничних областях і одержав від султана вже не знати по який раз запевненє, що Туреччина ужне всіх способів, щоби там завести лад і спокій. Можна сим вістям вірити або ні, але се річ певна, що Туреччина при своїй «добрій волі» переведеня реформ не поступить ані на крок вперед, бо передусім не стає їй до того потрібного гроша. Дятого в російських кругах не дають сій заяві султана ніякої ваги, а займають супроти подій поки-що вижидаче становище.

Колиж в. кн. Миколай Миколаєвич обмежив ся лише до чисто етикетальної гостини, виступив генерал Ігнатієв в Софії вельми бундючно. Спершу запевнювано, що «батько ложи» з огляду на сучасне гостюванє в князя в Царгороді буде поступати вельми здержано і виминати-ме всякі політичні обяви. Тимчасом генерал Ігнатієв своїми поступками знехтував усі ті сподіваня. Він виступив явно справді як триумфатор, приймав македонські депутації і адреси, виголошував до них промови, які про все инше засвідчають, лише не про миролюбивість і уміркване. Russische Ztg. подає про се ось які вісти: «Македонська депутация в супроводі тисячної товпи Македонців удала ся до російського консуляту і подала генералови адресу. Провідник депутатції промовляв відтак перед консулятом до генерала Ігнатієва і пригадав, що европейский ареопаг перед 25 роками постановив реформи для Македонії, яких доси не введено. Задля того нарид пропадає. Він просить отже генерала, щоби був ходатаєм Македонців перед царем. Ігнатієв відповів, що визволенє Македонців є раною в его серці. Поставлений ним ідеал під Сан Стефано колись здійснить ся. Однак Македонці повинні приготувити ся до рішаючої хвилі. І в інших своїх промовах генерал Ігнатієв відгрівав спомини про Сан Стефано, захоочував до спільного діланя, терпеливості і до проготованя. Сі воевничі промови певно зовсім не причинили ся до успокоєня в Ільдізкіюску, яке старає ся там досягнути в. князь Миколай. Вправді ніхто не буде надавати великого значіння мряю Ігнатієва, всеж таки оно чудно, в Царгороді запевнювати про миролюбивість і спокій та приязнь, коли сучасно в Софії, в болгарській столиці заступник то-

їж держави висловлює ворохобним Македонцям свої горячі спочуваня і прирікає підмогу. При таких обставинах читає ся найновійшу урядову ноту Царгородску як їдку іронію, коли в ній запевнює ся, що гостина в князя в Царгороді «розвіяла останки недовіря і непевности турецьких кругів про ціль і евентуальні наслідки сьвяткованя в Шипці».

Андрей Шептицкий

Божою милостию і сьвятого Апостольского Римского Престола благословенієм

Митрополит галицкий, Архиепископ львовский, Епископ каменицкий

Всечесному Духовенству епархії*)

Мир Христовий і Божя благодать!

Кождий священник, що дбає о піднесенє моральне своєї парохії, розуміє, як успішну поміч несе ему в праці душпастирській місія відправлена, хотий би лиш в сусіднім селі. А хто з Пр. отців брав чинний уділ в такій місії, той знає, як сьвітлий успіх осягають місії, уряджені через місіонарів навіть ще не дуже вправних. Щоби Всечесному Духовенству помочи в урядженю таких місій і вже тепер сим пшемом порозумити ся що-до місій, котрі маю надлю оголосити з Всч. отцями в поодиноких деканатах, бажано виложити в сім пшемі теорію і тактику сеї духовної і так хосенної установи.

Що є місія? Місія, се попросту ядренне зібранє всего того, що містить ся взагалі в цїлій праці проповідничої Церкви.

Так як побільшаюче шкльо концентрує лучі сонця в одну точку, так місія збирає лучі божих правд і проповідничої тактики на умі і серця людий і через те могутчо ударяє в душу, усуває трудности нормально не до усунєня, і власне дятого так підносить і скріпляє релігійного духа в народі.

Є проте місія проповідєю свого рода, одною, хотий голошеною через кілька днів з ряду і через кількох проповідників. В тій єдності предмету, в тім, в співділаню кількох, лежить ціла єї сила.

Єдність місії: Єдність предмету осягаємо через добре уложений алян місії, в котрім предмети поодиноких наук з собою звязані, взаїмно так доповняють ся, що творять одну цілість, психологічно ведуть до одной мети. Проповідники же доповняючі ся взаїмно так працею як і прикметами, спільним трудом осягають легко то, чого не міг би досягнути один проповідник.

Єї ціль: Загальна ціль місії проте так як і загальна ціль голошеня Євангелія, є передовсім грішника навернути до Бога і провадити его до спасєня. Стає моральний людий, котрим голосить ся слово божє, може близше определити ту загальну ціль; все однак лишать ся ті два сущні степені відверненя від злого, а поступ в добрім. На них полягає житє християнське і у сьвятых. Обох мет осягає проповідник, ділаючи на розум і на серце чоловіка.

*) Отсе подаємо зміст виданих о. Митрополитом посланій, яких спис читач пайде в рубриці «Література» з тим, що свої уваги з огляду на уступні, дотикаючі загальних народних і горезанських справ, подамо описля.

Щоби грішників навернути, представляємо їм на місяці предовсім ті правди, котрі найбільше відповідають покаянню. Покаянє, жаль за гріхи, родять ся в душі з чувства страху і любви божої.

Ведемо проте людий з разу до страху перед карою, відтак до любви. До страху божого допроваджуємо їх, представляючи обявлені правди о грісі, божім гніві, вічній карі, суді, пеклі. До любви наклоняємо представленєм божого милосердя в справі спасєня людий.

Ведучи людий до поканя, вказуємо їм дальше на спосіб увільненя ся від гріха на сьвяту Тайну поканя і приготуємо їх до сповіді, розбираючи декальог і збуджаючи в їх серцях жаль за гріхи.

Вже тою працею вказуємо душі на найважнійші основи християнського житя і піддаючи грішникови, що без ласки божої жив, мотива першого наверненя до Господа Бога, вже тим самим піддаємо праведним мотива поступу в добрім, хотий сей поступ аж до совершенства житя християнського може і повинен бути в місії предметом дальших наук.

Всі форми проповідництва. І так в тім малім образі представляє місія, як би синопоу цілого євангельского проповіданя; дятого му-сить ся уживати і всіх форм проповідництва, щоби ударяючи на душу зі всіх сторін, тим легше ціль свою осягнути. Потреба в місії і єдиної дидактичного тону проповіді догматичної чи катехитичної, котра учить, поясняє правду; потреба і тону грізного як би відгомону страшного божого суду. Потреба практичної казуїстики, котра уміє пригадати всі можливі случаи трафляючі ся поміж християнами; потреба вкінці зібрати цілії хосен місії в одно і піддати людям практику поканя, практику поправи.

Лише рідкий проповідник уміє в рівній мірі в всіх тих напрямх допроваджувати до рівного успіху. Звичайно так буває, що проповідник, котрий уміє збудити горяче чувство, буде слабшим в поясненю катехитичнім або в казуїстичнім розбираню совісти і противно, найліпший казуїст не здобуде ся на тон горячий. Усуваємо ту трудність, вибираючи відповідні сили до поодиноких предметів; о виборі рішають природні прикмети і більша вирава в однім напрямі.

Звичайно вирабляє ся з того чотири типи місіонарів.

(Дальше буде).

З ниви гакати.

В дальшій ході «вещовой» акції уряджено віче в Самборі; як польські дзєвники подають, прибуло на віче коло 100 підсамбірських Мазуріє-колоністів і ходачкової шляхти та міського населєня. В рефераті «про політичну ситуацію» нагромадив п. Попель з Черхави стілько ложи і гакатистичної беззглядности, що з реферату вийшов прямо намфлет, підбурюючий против рускої народности. Політика уступок — після самбірекого політика — і шукана приязни у Русинів, які Поляків з цілою силою ненавидять, була самоубійчою; бесідник доказав як на долоні, «що мільон душ польських(!) віддали на річ своїх ворогів, що тисячі кривд впрядили самим собі, аби лише скріпити ворожий елемент(!)».

Жертволюбністю Поляків виховують ся рускі діти(!), а за те сіють в їх серця їдн ненависти(!) і проганяють за польске слово або книжку(!). Богато церковів(!) побудованих за польскі гроші, а релігійний фонд є польскою власністю(!). Пос. Взльовзійскі заходив знов з изшого боку, славячи польську історію і культуру і в імя їх загірав до борби з Русинами. Ще по кількох бесідниках, яких промови були так само пересякнені ненавистю до Русинів, ухвалено цілий ряд гакатистичних резолюцій:

I. З огляду на «избачеченство руске» заходить конечність утворення організації польского елемента в цілі «спульней а skutечней оброни» вишнього стану посіданя «в тей дзельніци Польскі».

II. Взиває ся «центральный комітет виборчий», щоби через доповнене себе представителями людских сторонництв переобразив ся в організацію, обнимаючи всі народові чинники і сторонництва і витворив одноцільну політичну програму «в тей дзельніци Польскі». Як точки сеї програми віче назначило:

- 1) Чисто польскій характер університету у Львові.
- 2) Фонд людовой просвіти, вібранный в р. 1872, стипендії фондвані Поляками і релігійний фонд повинен служити виключю Полякам.
- 3) Розкидане економічних сил одиниць і збірних тіл на рускі цілі є непатріотичним і нагани гідним ділом.
- 4) Потреба помноженя числа костелів, клира, польских людских шкіл і польских читальнів у східній Галичині є наглядною.
- 5) Польскі маєтності у східній Галичині мають продівати ся тільки Полякам, а інституції краєві(!) і инші польскі інституції при парцеляції повинні своє співділанє зробити зависимим від сего услівя.
- 6) Двори повинні давати заробок лише польским селянам.
- 7) Моральним обовязком сойму(!) є видачно субвенціонувати для Поляків у східній Галичині один польскій театр провінціональний і один полскій людский театр провінціональний.

Пора відновити передплату!

Н О В И Н К И.

— Календар. В суботу: гр. кат. Харатона, Вячеслава; рим.-кат. Емиліяна. — В неділю: гр.-кат. Кириїка; рим.-кат. Максима.

2) Др. Ярослав Окуневский.

3 України.

Пани Поляки з цікавостю розпитували мене про jedyną wolną kraj polski, а коли я їм розказував, що і Русини там живуть і своє право на жите національне добувають, що у Русинів є і свої гімназії і школи і театр і що ц. к. уряди пишуть (тут я в патріотизмі своїм дещо приблїшив) по українськи, то не могли надивуватись із сего дива. «Та jak to po chiłopsku?» Коли я їм на се розказав, що та chiłopska mowa то моя рідна бесіда, то лиш баньки повипували.

Дуже велике вражінє зробила на мене молодіж, студенти ріжних академій та університетів. Богато вони читають, багато знають, а особливо таких річій, про які до нас Галичан ледви вістки доходять, завдячуючи Драгоманову: от як про соціальну економію, соціалїзм і т. и. Мені тяжко було заводити з ними яку небудь дебат, бо мене просто як обухом в голову побивали цитатами з Маркса, Ляссала, Бюхнера і иньших. Помимо їх великих відомостей видало ся однак мені, що вони усі занадто охочі на слова та на далекі, тонкі, теоретичні спори.

Цікавий між тим гуртом був для мене один чоловік, студент московскої агрономічної школи, раз через свої погляди на деякі справи, а відтак через те, що він видав ся мені одиноким, що переводив свої погляди в жите.

Він одягав ся у мужицку свитку, працю-

— 3 Наукового Тов-а ім. Шевченка. Дня 12 жовтня, буде о 11 год рано засіданє історично-філософської секції з таким порядком: 1) Остап Терлецький, факти й спомини, реферат д-ра І. Франка. 2) Біжучі справи видавництва, реф. М. Грушевський.

— **Зазулені яйця кацаперії.** Із станицлавівскої епархії пишуть нам: З нагоди виїзду о. Філяса на місню до Канади, штаб кацапскій не позідає ся з радости в тім пересвідченю, що о. Філяс більше не поверне з Америки. Не маємо ніякого наміру перешкаджати московским наймитам в їх передчасній радости, мусимо однак рішучо запротестувати против кацапскіх безличности, що як недавно в «Monitor-і» так тепер в «Галичаніні» та по польских часописях бере ся промовляти — за станицлавівскими галанасами — в імени цілого клеру станицлавівскої епархії та вмінувати в свою підпольну роботу достойну особу Митрополита. Кого духовенство станицлавівске бажає мати владикою, се заявило оно вже нераз устами своєї часописей. Платні московскі наймити та польскі гакатисти не мають нічого права промовляти в сиравах руско-католицької церкви та ще в імени духовенства епархіяльного. Що кацапня, висувуючи кандидатури: о. митрата Білецького та о. митрата Фацієвича о першій і не думає та чого она властиво бажає, се річ занадто звєна. Зі своєї стороны радимо кацапским протекторам о. Фацієвича, щоби о. Фацієвича в інтересі его самого раз вже лишили в сукоюю. *Quia non movere.* Знає о тім о. митрат Фацієвич тій ціла станицлавівска епархія, що о. Фацієвич по всьляких своїх «зделках» дивно не є можливий в капітулі, а не то на чолі епархії. Священик вдовець, що має діти (навіть двоє — прим. корект.) в Станицлавові, міг би спокійно трудитись на душпастирській посаді під Станицлавовом або Коломиєю, але не на катедрі владицій. Висувати чоловіка — поминувши все проче — з диспензою від наук богословских, не може прецінь мати ніякого реального вигляду. Тому повтаряємо ще раз: *Quia non movere.* — *Священности станицлавівскої епархії.*

— **До всіх Вл. членів Тов-а «Просвіта».** Головний Виділ Тов-а «Просвіта» повідомляє, що слідууючу книжочку вишле ся лиш тим членам Тов-а, котрі заплатили членські вкладки що найменше за 1901. рік. Календар на 1903. рік буде висилати ся тільки тим членам Тов-а, що зложать вкладки членські за 1902. рік. Тих членів, що до кінця сего року не заплатять членських вкладок за сей рік, с. є 1902., буде уважати ся за виступивших і здержать ся їм висилку всіх дальших книжок Тов-а.

Просимо проте всіх Вл. членів Тов-а, щоби зволили як найскорше прислати залеглі членські вкладки, аби можна управильнати видавництво і висилку книжок.

— **Вписи на львівскім університеті** покінчили ся а вчерашнім днем. Замітне є, що на правничий виділ вписало ся величезне число нових слухачів, хотій — як кажуть — всі уряди переповнені і покінчені правники не можуть найти

нігде місця. На філософичний виділ вписало ся до вчєра околю 250 слухачів і слухачок. З доволенем визначуємо факт, що Русинам привісахо по руски не роблено ніяких перепон. Декани всіх трех світских виділів приймали родоводи виповнені у всіх рубриках по руски, та лише просили, аби при них написати на родоводах імя і назвище та місце походження латинськими буквами, бо.. не уміють читати по руски (сумно!). Кацапска маладьож як давній пєтак і сего року випівняла всі дїрки при випізах по польски і в тій самій мові вносила поданя о увільненє від чесного. На щєгє, кацапскій нарибок сего року не дописав, а «общество Друг» не дістаю навіть десять нових члєнів. Годить ся також замітити, що кільканадцять студентів-жидів признало ся до укр.-рускої народности.

— **Не стало місця!** Ректорат львівскогo університету оголозив в ранішних часописях, що з огляду на недостаток місця в університетській авлї, вступ до університетского будинку(?) в часі завітрішного торжєства інавгурації академічного року буде ограничений. Пш. слухачи в протягу нинішнього дня (пятниця 10. с. м.) будуть одержувати блєти вступу на інавгурацію в канцелярії пєдєля університету по показаню «лагітмаці». — Що року було в авлї доволї місця для всіх, аж сего року сєля зієохла ся, отже є небезпечність що університет може завалити ся! — Як дізнаємо ся, видано 300 карт вступу на завітрішну інавгурацію.

— **Хлборобскі страйки перед судом.** Дня 17. вересня с. р. відбула ся перед звич. трибуналом окружного суду в Золочеві карча розправа проти Михайла Смолинського і Василя Дубаса, селян зі Стінки, обжалованих о злочин з §. 98 а) к. з. Акт обжалованя замітує обом селянам, що они в часі страйку насильчє прогнали жієнців з лану Озля Каганого. — По переведєній розправі трибунал засудив обох обжалованих на 3-місячну вязницю. Боронив адвокат др. Люка.

Дня 1. жовтня с. р. відбула ся перед тим самим трибуналом карна розправа проти Михайла Малого з Кривич, обжалованого о злочин з § 98 б) к. з. В акті обжалованя так описана інкримінована подія: «Коли в липни с. р. вибух в Кривичах хлборобскій страйк, наслідком чого сєляни в Кривичах цілком занєхали роботу на двірских ланах, пішло кількох тамошних жидів на просьбу властителя дїбр Вайсмана на роботу, а між ними находив ся також Маркус Ерліх. Обжалований Михайло Малий стрігавши его, витягнув з кишєні ніж і грозив ему, «що ним его прїбе, як піде на роботу до двора. — Крім того обжалований і другим робітникам, що ставали на лані до роботи, грозив побитєм і вибираванєм шиб, а здибавши на дорозі Етку Юфе, загрозив їй, щоби свого чоловіка Англе Юфу заклякала з двірскогo поля до дому, бо «в ноци буде така бійка, що страх». Своім поведєнєм і розсїваними грозьбами споводував обжалований, що навіть тих кількох жидів, що були привіялись за роботу на двірских ланах, наля-

вав на поли разом з другими мужиками і казав, що по скінченю академії піде на село, ожєнить ся з мужичкою і стане там на ґрунті з долу починати цивілізаторську роботу.

Сей студент, син одного із сусідних державців, був з роду Поляк, ще і шляхтич.

— Ми, тутешні шляхтичі — говорив він — то або пополячені тубольці, значить ся, вийшовші з того самого кореня, що мужики, або польскі кольовісти, що зайшли сюди перед сотками років і живемо тут з українським мужиком і з українського мужика. — Чи воно сьак, чи так, се наш обовязок сьвятій, не виносити ся понад мужика, а навпаки: віддати ему те, що він наложив на нас через віки своєю мозольною працею.

Що-до національного питання розповів він мені один цікавий епізод, що лучив ся на московскім університеті. — Прийшов раз від студентів-Поляків з Петербурга лист, завзиваючий всіх Поляків з *zabranuch growinsuj* до одноцільного національно-польского сполучєня. Розвязала ся дебата між студентами і верх узав той принцип, що т. зв. Поляки живучі на Україні мусьть стати Українцями і дбати про сей народ, серед котрого живуть. Що-до білоруских Поляків так само і що-до Литовців також.

З того зазиву «*Łączmy się Polacy*» зробили ся три групи: Українців, Білорусів і Литовців. Се проява така цікава і так великої ваги, що ми Галичани можемо єї витати лише з радости і можемо лиш бажати, щоби ті чесні погляди на народ прокинули ся в серцях наших Поляків, що живуть на руській землі.

Проживши півтора місяця у Високій Греблі, поїхав я до Київа.

По дорозі побачив я «стєп широкий, край веселий», як то сьпівав ся у пієні. — Для мене вийшов він стєп скучний, край цілком не веселий. Рівнина, та ще раз рівнина, а на ній стерне та бодяки. Мое око розвесєлило ся, мое серце урадувало ся, коли на горизонті зяєніли золотєверхі бані київских церковів.

Прийшов я до готєлю та лєдви переступив поріг своєї комнати, зараз зявив ся якийсь чоловік: «Извольте паспортъ». «Порядки» видко строгі у російській імперії, видко, боять ся там людий.

Щож я буду писати про Київ? Сотки писатєлів старало ся віддати живим словом те потрясаючє вражінє, яке робить на чоловіка а особливо на Українця ся «матір городів руских».

Видіти его треба, видіти власними очима.

Я зрозумів, длячого ті всі по усяким Петербургам розсїяні наші земляки так тужать за Україною а найбільше за Київом.

Пішов я оглядати церкви. Що перше кидає ся чоловікови в очи в усіх а навіть в тих, зверху не дуже то показьних церквах, то се богатство золота, срібла, перлів і всяких иньших драгоценностей на іконостасах і сьвятых іконах.

Мастки тут несчислимі, неамірєні — а яка з них користь? Ще розказували мені, що монахи від часу до часу здіймають з образів ті шнури перлів і коралів і ті золотом ткані шати та ховають їх до скарбниць, звідки відтак їх знов перепродують віруючим, щоби їх віддали з новим шлюбованєм на тіж самі св. ікони.

(Дальше буде).

кало ся і покинули роботу. — По перевед ній розправі трибунал засудив Малого на 6 веділ в'язниці. Боронив адв. др. Дрогомирський.

Дня 1. с. м. переведено перед повітовим судом в Камінці струмілової карну розправу проти 11 селян з Деревлян, обжалованих о провину в § 3. коаліційного закона. Обжаловані звуть ся: 1) Андрій Балук, 2) Іван Савицький, 3) Петро Задвірняк, 4) Федько Кулик, 5) Дмитро Гальчак, 6) Яким Кость, 7) Тимко Зубик, 8) Федько Козак, 9) Прокіп Магеровський, 10) Панько Боднар і 11) Дмитро Ковдюх. Перші чотири сиділи по 14 днів в слідчій в'язниці. При розправі покликані свідки зізнавали, що самі не бачили, ані не чули, як обжаловані намовляли селян до страйку, а лише дізнали ся про те від інших. По розправі судия засудив Івана Савицького на 8 днів арешту, а прочих увільнив від вини і кари.

— Еміграція до Аргентини зі східної Галичини триває й досі, мимо остерог рускої преси перед згубними наслідками еміграції. Австро-угорський міністер-резидент в Буенос-Айрес доносить, що в часі від січня до кінця мая с. р. прибуло загалом 600 емігрантів з Галичини до Аргентини. Емігранти поселили ся в стані Міссіонес. В червні прибуло до Буенос-Айрес 547 емігрантів, а в початках липня с. р. мало прихати 590 через порти Бремену і Геную. Після заповнення директора аргентинського уряду еміграційного, поселенці, як показало ся при виміні грошей, мали готівки по 100 К. Емігранти походили з товмацького повіта з громад: Оттиня, Піддєчари і Цогоя.

Ті сумні дати насувають ось які гадки: Наші рускі селяни, видно, ще не вилічили ся зовсім з нещасної хвороби, якою є переселенча еміграція. Канадські степи заселились 40 тисячами руских селян, які розсипали ся по цілій північно-східній території канадській, в полуднєвій Бразилії (Парані і т. д.) поселило ся рівнож омоло 40 000 руских селян, а ось і по Аргентині сиплють ся рускі кості... Здавало ся, що вже досить пустив з себе крови наш нарід в останніх нещасних 10 літах, коли то переселило ся за море на стало до 100.000 руских селян... Еміграція ж така — переселенча — де мужик продає свій ґрунт і йде з цілою родиною, є незвичайно шкідною для нашого народу і убіійною для самого емігруючого селянина. Він збуває за безцін рідну землю, руйнує ся, кидає всі свої гроші в море, бо ціла готівка йде на оплату великих коштів подорожи для цілої родини, і так зруйнований марно гине на чужині.

Тож всяку переселенчу еміграцію, без згляду на се, куди она звернена, чи то за море до Канади, Бразилії (Парани), чи Аргентини (Міссіонес), чи то до Боснії, Славонії і т. д., мусимо уважати беззглядно за дуже шкідну і небезпечну прояву для нашого народу, для краю і для держави. Уважаючи таку переселенчу еміграцію за злочин народний, мусимо всякими силами її поборювати. — Натомість повинні ми — з другої сторони — старати ся, щоби поодинокі наші селяни, не продаючи рідної землі і лишаючи родину на ріднім господарстві, виїздили часово на зарібки і прислалі з заграниці гроші і вертали відтак з заробленими грошми до рідного села тай прикуплювали землю й уліпшували свої господарства. В тій цілі треба би конче зорганізувати відповідний руский комітет в Спол. Державах північної Америки. — На жаль вправді тепер погіршили ся там зарібки, але все таки можуть бодай трохи щось заробити ще наші люди.

Берім в тім згляді примір від наших сусідів-мазурів. В часах давних світлич зарібків в північній Америці (перед 15—20 літами) приїздили і привозили мазури до західної Галичини річно мільони — зароблені в фабриках і копальнях Пенсильвенії і інших держав північної Америки. Так викупили собі значну часть землі більших поселенств на Мазури і йдуть тепер на Русь. З наших Русинів лише одні Лемки користали з тих зарібків і підратували свої господарства в краю. А наш руский селянин з східної, урожайної і красної землі кидає ту красну землю, руйнує цілу свою родину, кидає всі гроші в море, щоби відтак в тузі і жалю за змарнованим гадівством марно гинути на чужині. Пора вже опам'ятатись. Нехай переселенча еміграція вже раз беззглядно перестане, а люди дужі і очохі нехай заробляють гріш до дому!

Еміграція переселеня се руїна і гріб нашого народу, а розумно заробкова еміграція (до північної Америки), се надія на поправу наших господарств в краю і на прикупино землі в ріднім краю!

Се дуже а дуже важна справа! Своєю дорогою, що і там тих нещасних наших братів, що непотрібно вже переселили ся за моря з цілими родинами і осіли в Парані, Канаді і Аргентині — не покидаймо, але зорганізуймо їх в одностільні громади, щоби не пропадали для нас сейчас.

Ось з повисшої нотатки, бачимо, що в аргентинській території Міссіонес є значне число Русинів; передше було до 4.000, а тепер знов прибуло щось понад 1000, одже є до 5.000, треба проте сейчас вислати руского священника до кольовії Апостолес в Міссіонес.

— Звертаємо увагу на конкурс Тов-а «Прогрессива», поміщений на остатній сторони нашого часопису.

— Нову читальню «Прогрессива» отворено дня 4. с. м. в Городищу королівським, бобрецкого повіта. На торжество отворення Читальні прибули оо.: Винницький з Залісць і Дудинський з Огірневич та кілька осіб зі світської інтелігенції. По оживленій нараді ухвалено побудувати хату для Читальні.

— Запомаги. Краєвий відіт уділив по 500 К запомаги погорільцям в Роздолі і Пасічній, жидачівського повіта.

— Потреба руских священників в Америці. Духовна Рада Товаришеских церковних Громад в Спол. Державах Америки оголосила в «Ділі» відозву до руского духовенства в Галичині, що в Америці потреба трех священників жонатих або безженних для обнятя душпастирских пасад.

Наука, штука, література.

— Посланіє пастырське Андрея Шептицького, Митрополита Галицького, Архієпископа Львівського, Єпископа Каменця Подільського до Духовенства сполучених епархій Львівської и Каменецкої. О місіях и духовных вправах. Жовква. Печатня оо. Василянъ. 1902. Стор. 29, 8°.

— Посланіє пастырське Андрея Шептицького, Митрополита Галицького, Архієпископа Львівського, Єпископа Каменця Подільського до Духовенства сполучених епархій. О канонічній визитації. Жовква. Печатня оо. Василянъ. 1902. Стор. 35, 8°.

— Посланіє пастырське Андрея Шептицького, Митрополита Галицького, Архієпископа Львівського, Єпископа Каменця Подільського до Духовенства і вѣрных епархій. О піпськомъ юзилею. Жовква. Печатня оо. Василянъ. 1902. Стор. 30, 8°.

— «Товариш», ілюстрований календар на 1903. р., річник Ц, вже вийшов і, як гадаємо, зробить милу несподіванку нашій публіці. Видзвіництво «Товариша» перейшло на себе Тов. «Прогрессива» і не щадило видатків, щоби зробити з него, о скільки се лиш можна, практичний і догідний підручник всілякого знаня. «Товариш», ілюстрований календар Товаришества «Прогрессива» — такий є тепер его заголовок — містить в собі крім численних звичайних інформацій календареских, ще й багато научного материялу, обробленого так, щоби був легко приступний для кожного. Не хочемо тут обговорювати всего змісту календаря, щоби не відобрати ему того вражіня, яке може в першій хвили зробити на читателя і диятого звернемо тут лиш увагу на многі ради господарські і гігієнічні та на управу «Ростин господареских», коротку але основну і першу у нас в тім роді науку господарства рільного, котру поясняють гарні і практично підобрані ілюстрації. Крім того найдуть в ній читателі коротку але основну історію і поясненє страшних злищ природи, якими зазначила ся перша половина 1902. р.: «Землетрясенє в Шемасі» і «Катастрофа на Антилах і єї причини», а гарні ілюстрації і карти причиняють ся ще більше до зрозуміня річи. А вже зовсім щось нового і оригінального, що приносить сегорічний «Товариш», то короткий підручник науки гри в шахи, до котрого додана ще карта, в котрої може кождий легко сам собі зробити фігурки і шахівницю з картону. Додаємо ще, що «Товариш» на 1903. р. містить в собі крім вінет в календарію, 65 ілюстрацій і 3 карти. Устав церковний для більшої вигоди тих, що его потребують, долучає ся до календаря окремою книжочкою. Мимо значного збільшеня обєму в порівнаню з торічним, бо о цілих три аркуші — ціна «Товариша» позістає та сама що й торік, т. є. і корона.

— Концерт «Льв. Фільгармонії» з 9. жовтня, відбув ся при участі першого ліричного тенора медіоланської великої опери «de la scala», п. Александра Бончіого. Любителі т. зв. «bell-canto» питоменого Італійцям, вийшли одушевлені. Іменно жіночий світ за мало мав слів, щоби достойно звеличати «хорола европейских bell-cant-истів». Ніжним, солодким, а притім пагетичним виголошенем звисних італійських опер причарував Бончі всю жіночу аудиторію. Голос сей не імпонує силою, надмірним металем, глибокостю грудного мужеского реєстру, але зате визначає ся рідкою гладкостю середнього і висшого реєстру, гнучкостю, чудними легатами, плавностю, соллодкостю і теплотою. В crescend-ax, decrescend-ax

та в «sotto voce» є Бончі дійсним артистом. Італійска мелодія пливе проте з его знаменито вишколеної гортани, неначе з живої струни, росте, ширшає, тахне і никне в pianissim-ax, відповідно до чувства, яке умно вливає артист в свою пісню. На сім поли мало хто зумів би достягнути Бончіого. В арти з «Giocond-и» Ronchiello-ого одушевив артист слухачів без виїмки. Тут широко розвинув він спеціальний свій дар природи.

Програма орхестральної части концерту була і сим разом різвородна, а через те і інтруктивна. Публика могла порівнювати музикальні твори европейских давнійших і сучасних композиторів. Побіч Шуберта, сего «короля німецької пісні», а епігона класичної музики Мозарта і Бетговева, почули ми французского Бізета, російского Чайковського і чеського Фібіха. Три послідні композитори належать вже до т. зв. «модерних» інструментаторів. Бізе зложив свою увертуру до опери «Diamileh» на оригінальних орієнтальних мелодіях, Чайківський на українській пісні, а Фібіх зілюстровав свою «сімфонічну поему» під настроєм «вечірної тишини». Чеський композитор висунув ся мабуть в тім справдешнім «concert-і композиторів» на першій пляні. Его композиція малює зручно — о скільки музика може малювати — кладучу ся до сну природу. Хто чув в концертах «Льв. Фільгармонії» «Степ» Носковського, «Татри» Желзньского та Ліста «Гірські луни», сей мусить признати, що чеський композитор станув в ілюстрації «вечірної тишини» таки на першій пляні, wraz зі Сметани «Велтавою». Оба чеські композитори держали ся ще класичних форм, котрі новітній напрям музики хоче насильно поломити. Але і квінтет смячковий Чайківського не уступив в нічім чеським композиторам, а своєю мелодійностю і онять артистичними формами принав до душі слухачів так, що орхестра мусіла сю «пісню без слів» повторити.

Працю знаменитого дірігента, п. Челяньского, біля концертів «Фільгармонії» нагородила публіка кількома наворотами рісницями, добре заслуженими оплесками.

— Композиторский концерт Січинського в Станиславові, як нам пишуть звідтам, удав ся під зглядом вокальним знаменито, однак доходу маленько, бо кошти великі, а Поляки і кацапня, так мірса як і дуговна — збойкотували концерт як jeden маж.

З Львівської Фільгармонії. В субботу дня 11 жовтня «другий популярний концерт». Програма: I. I. Моношкo: Увертура з опери «Графиня», відиграє орхестра. 2. Klemche: Фантазия „Лінда з Шамоніє» сольо на обох, відиграє член орхестри Кароль Сіка. 3. Маскані: Велика фантазия з оп. «Cavaleria rusticana», відиграє орхестра. — II. I. Шопен: Вальс, відиграє орх. 2. a) Simandl: Addagio b) Grieg «Solvegsan», сольо на контрабас, відиграє член орх. Водварака 3. Verdi: Фантазия з оп. «Аїда», відиграє орх. — III. I. Штраус: Потпурі з оперетки «Рицар Посман», відиграє орх. 2. Frehde: Концерт на дзвінки, відиграє член орх. E. Зальнд. 3. Гроссманн: Увертура з опери «Дух вовводи», відиграє орхестра.

Телеграми.

Прага, 10. жовтня. Narodni Listy доносять, що др. Кербер дня 14. с. м. почне пересправи з представителями німецьких і чеських сторонництв. Підчас сесії державної ради конференції мають вести ся дальше. Заразом має др. Кербер покликати також представителів всіх інших коронних країв.

Відень, 10. жовтня. Всеніміці мають цофнути кілька наглядних внесень, а поставити інші.

Ходить чутка, що на початку нової сесії парламенту — цісар заіменує 16 нових членів палати панів.

Мадрит, 10. жовтня. Дневники доносять, що кабінетова рада ухвалила знести стан облоги в Барцельоні.

Кармо, 10. жовтня. У всіх копальнях вибухнув вчєра страйк робітників. Страйкуючі поводили ся спокійно.

Женева, 10. жовтня. Загальний страйк робітників ширить ся щораз більше. Будівельні робітники всі страйкують. Нині не вийдуть деякі часописи, бо складачі пристали до страйку.

Білгород, 10. жовтня. Стефан Поповіч, бувший міністер скарбу в кабінетах Гарашаніна і Новаковіча, помер вчєра.

Конкурс.

Головний виділ товариства «Просвіта» у Львові оголошує отсим конкурсе «Михайлович премій» на драматичний твір і повість з історичної минувшини України-Руси і в тій цілі подає услівя конкурсу:

§ 1. а) Премія 1100 (тисяч і сто) корон, зложена на руки Товариства «Просвіта» у Львові, призначена за оригінальну драму або трагедію з історичного життя України-Руси;

б) Премія 700 (сімсот) корон, призначена за оригінальну повість з історичного життя України-Руси.

§ 2. Конкурсом править товариство «Просвіта»; оно оголосить отсі правила по усіх народно-руських часописях і у двох польських: одній у Львові, другій у Варшаві або Петербурзі.

§ 3. Речинець конкурсу однорічний з того дня, як буде оголошена перша оповістка. Коли-б в часі одного року не прислано відповідних творів, тогді оголосить ся новий конкурс на дальший один рік і т. дальше, доки не наспіють твори достойні премії.

§ 4. Задля суду над присланими на конкурс творами і для присуду премій товариство «Просвіта» зложить Раду, до якої покличе: голову товариства «Просвіта» зглядно его заступника, фондатора премії, двох професорів руської мови і письменства на львівському університеті, професора руської мови на черновецькому університеті, професора всесвітної історії на львівському університеті і двох членів товариства «Просвіта». В разі, коли-б котрий небудь з членів, запрошених до суду, вибору не прийняв або зрік ся, товариству «Просвіта» прислугує право, покликати на его місце кого иншого. Суд обовязаний оголосити вислід конкурсу найпізнійше в тім року по речинці, призначенім для присилки творів.

§ 5. До конкурсу належить приймати оригінальні, ще недруковані і не давані на сцені твори Русинів з цілого обширу українско-руських земель.

§ 6. Автор не підписує на творі свого імени і прізвища, лише подає девізу. Своє імя і прізвище присилає автор в замкненій коверті, яку конкурсний суд вітворить лише тогді, коли творови буде присуджена премія.

§ 7. Зміст драми чи трагедії чи повісти повинен бути історичний, взятий з епохи дружинно-вічевої, русько-литовської, або козацької; подія мусить бути дійсно-історичною. Характер і кольорит драми, трагедії чи повісти повинен відповідати історичним і етнографічним умовам свого часу. Тенденція має переходити через весь твір виразно, мусить бути патріотичною, але не образливою для сусідних народів.

§ 8. Мова діячів драми, чи трагедії, чи повісти повинна бути чистою українсько-руською; она мусить відповідати часови, змістови, обставинам дії і вдачі діячів. В творі не вільно уживати жадного тривіалізму. Треба уважати, щоби мова відповідала формами народному снітакси-су. За взірці мови треба взяти: а) Історичні пісні, видаві в Києві Антоновичем і Драгомановим, б) Українські приказки, видані Номисом, в) судові і инші історичні документи і д) Шевченкові твори.

§ 9. Пиємо творів, присланих на конкурсе, мусить бути виразне і чітке, писане по змові не власною рукою автора. Зміст і оцінка творів можуть бути оголошені друком доперва по рішеню конкурсу.

§ 10. Твори членів конкурсного суду не будуть преміовані.

§ 11. Преміована драма чи трагедія хоть і буде авторовою власністю, але автор не мати-ме права заборонити давати її на сцені руського театру.

§ 12. Автор обовязаний преміовану драму чи трагедію чи повість видруковати в протягу року, після присудження премії. В противнім разі право першого накладу прислугує товариству «Просвіта». В друку не вільно авторови робити ніяких змін так під оглядом змісту, як і тенденції.

Всі твори належить присилати під адресою: Товариство «Просвіта» у Львові, Ринок ч. 10. За Головний Виділ Товариства «Просвіта»: Юл. Романчук голова. Роман Дудинський секретар.

Надіслане.

Фізикально-дістетична Лічниця
Д-ра А. ТАРНАВСКОГО
в Косові (за Коломисю, заліз. станція Заболотів)
отворена до кінця жовтня. 8-15

драму в 4 актах Антона Крушельницького, можна замовляти у автора: Коломия, ул. Замкова 15А, по ціні 2 К.

Артистку,

НАКЛАДОМ ХОЙНАЦКОГО.

Кароль Гуцков.

••••• УРИЄЛЬ АКОСТА

трагедия в 5 актах, вірною переложена з німецького

Львом Лопатинським.

Високо гуманна основа твору, пластичність драматичного представлення, як і вірність перекладу та плавність в ршів чинить сю книжку знаменитою лектурою, особливо для молодіжи.

Набути можна в Ставропигійській книгарни у Львові.

РІК ЗАСНОВАННЯ 1897

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок ч 10. (дім «Просвіти»).

є одиноким руским Товариством асекураційним.

Фонди «Дністра» з днем 31. грудня 1901.

Дністер

Фонд резервовий	386 402 кор. 83 сот.	} разом 643.383 кор. 59 сот.
Резерва премії	205 227 " " "	
Резерва спеціальна	6 000 " " "	
Фонд емеритальний	47.753 " 76 "	

«Дністер» обезпечас будинки як також збіже і нашу против шкід огневих. Всі три ВП. Ординарияти припоручили «Дністер» Веч. Духовенству і всім вірним.

Оплата премій в «Дністрі» є уміркована, а чистий зиск надвижку з оплат — розділяє

«Дністер» межі своїх членів яко зворотн. В р. 1900. і 1901. вносить зворот 8%. Шкоди виплачує «Дністер» дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з делегатом і з членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив «Дністер» 5.075 відикодовань в сумі 2.656.787 кор.

Члени «Дністра» можуть без перешкоди затягати позички в Банку краєвим і касках ощадности, бо каси ті приймають попси «Дністра» при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечати через «Дністер» — капітали на дожитте, посмертні капітали, посаги, ренти і т. д. — краківським Товаристві, а з провізії від тих обезпечень відступає «Дністер» часті на рускі добродійні ціли.

Агенції передає «Дністер» радо селянам, господарям, особливо де нема «Дністра». Агенти заробили 349.486 кор. провізії.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра».

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На жите обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Складайте свої ощадности в Дністрі!

Дністер Товариство взаїмного кредиту, стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою у Львові, Ринок ч. 10. дім «Просвіти»

Дністер приймає вклади щадничі і опроцентує їх по 4% від ста. Стан вкладок 31. грудня 1901 900.193 К 53 с. на 1.063 книжочках.

Дністер уділяє своїм членам позичок на вексалі і скрипти за інтабуляцією або при відповідній поручі на 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації. Сплату позичок розкладає «Дністер» догідно також до 10 літ. Членом може бути тільки член обезпечений в «Дністрі», від огню.

Дністер Уділ членський вносить 50 К, вписове 2 К. Уділи вплачені по день 31. грудня 1901: 81.169 К 37 с. Членів було: 2.006. Стан позичок: 869.245 К 4 с.

Дністер уділяє рікрічно з чистого зиску датки на публичні добродійні рускі ціли — на церкви, бурєк, школи і т. д. — До кінця року 1901 уділено 8.840 К.

Інформацій в справах позичок уділяють агенти і Дирекция.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігаці Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігаці пропінаційні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного